

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 18Co/99/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8515203770
Dátum vydania rozhodnutia: 17. 02. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Daniela Babinová
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2020:8515203770.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Daniely Babinovej a sudcov JUDr. Mariány Muránskej a Mgr. Miloša Koleka, v právnej veci žalobcu: H. P., nar. XX. X.. XXXX, trvale bytom I. XXX, XXX XX Z. nad H., právne zastúpený JUDr. Rastislavom Stašákom, advokátom, AK so sídlom 17. novembra 14, 064 01 Stará Ľubovňa, proti žalovaným: 1./ Obec Orlov so sídlom Orlov 119, 065 43 Orlov nad Popradom, 2a./ L. E., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom A. XXXX/XX, XXX XX J. Q., 2b/ E. A., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom W. XXX/XX, XXX XX J. Q., 2c/ D. P., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom E. XXXX/XX, XXX XX J. Q., 3./ D. E., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom P. XX, XXX XX G., zast. opatrovníčkou C. M., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom P. XX, XXX XX G., 4./ E. E., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom J. XX/XXXX, XXX XX H. 1, t. č. bytom XXXX J., E. Rd XX, E. PA XXXXX-XXXX, K., 5./ C. M., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom P. XX, XXX XX G., 6./ U. R., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom R. XX/XXXX, XXX XX H. 5, 7./ D. P., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom P. XXX, XXX XX P., 8./ S. P., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom M. XXX, XXX XX M., 9./ S. P., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom M. XXX, XXX XX M., 10./ F. G., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom M. XXX, XXX XX M., o určenie, že nehnuteľnosti patria do dedičstva, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Stará Ľubovňa, č. k. 3C/183/2015-211 zo dňa 15.02.2019, jednohlasne takto

rozhodol:

Potvrdzuje rozsudok.

Priznáva žalovanému v 1/ rade nárok na náhradu trov odvolacieho konania vo vzťahu k žalobcovi v rozsahu 100%.

Náhradu trov odvolacieho konania medzi žalobcom a žalovaným v 2/ až 10/ rade nepriznáva.

odôvodnenie:

1. Súd prvej inštancie žalobu zamietol a žalovaným v 1/ až 10/ rade nepriznal nárok na náhradu trov konania voči žalobcovi.

2. Svoje rozhodnutie odôvodnil ust. 137, § 191 ods. 1 CSP. Súd prvej inštancie v dôvodoch rozhodnutia uviedol, že úspešnosť žaloby o určenie, či tu právo je alebo nie je, po procesnej stránke predpokladá, že strany sporu majú vecnú legitimáciu. V spore, ktorého predmetom je určenie, či tu vlastnícke právo k nehnuteľnosti je alebo nie je, ten kto tvrdí, že je vlastníkom rozdielnym od osoby zapísanej v katastri nehnuteľnosti, posudzuje sa, či má vecnú legitimáciu. V prípade, že sa určuje, že nehnuteľnosť patrí do dedičstva po poručiťelovi teda, že poručiťel bol ku dňu smrti vlastníkom nehnuteľnosti, posudzujú sa tieto okolnosti v konaní pred súdom. Žalobca svoj nárok odôvodnil svedectvom vyhotoveným bývalým MNV v Orlove z 27.11.1956, ktorý potvrdil, že nehnuteľnosti zapísané v protokole č. XXX, k.ú. Z., radové č. X až XX, okrem iného aj parcela č. XXXX/X/b, ktoré boli zapísané na obec I. v celosti, sú zapísané nesprávne, pretože tieto nehnuteľnosti kúpili pridelom z veľkostatku jednotliví hospodáriaci roľníci tam bývajúcí. Pod

radovým číslom XX malo ísť o rodičov žalobcu E. P. a ženu O. rod. T.. Súd prvej inštancie trval na tom, aby žalobca uviedol, kedy malo dôjsť ku kúpe týchto nehnuteľností vzhľadom k tomu, že práve dátum je dôležitý pre posúdenie nároku žalobcu. Dátum na svedectve MNV je totiž prepisovaný, opravovaný, škrtnutý a nad ním je rukou napísaná číslica XX. Žalobca konštatoval, že vlastníctvo mali rodičia nadobudnúť v r.1932 a v listine o prídela mala byť zapísaná aj parcela, ktorá je predmetom sporu. Došlo k chybe zápisu na obec I., keďže tieto nehnuteľnosti kúpili občania obce jednotlivo. Súd prvej inštancie posudzoval aj listinu o prídela a dospel k záveru, že mali byť zapísané na obec I.. Nehnuteľnosti boli pôvodne zapísané vo vložke XX a z tejto pozemnoknižnej vložky sa na obec zapísalo vlastníctvo parcely, ktorá je predmetom sporu, keďže ide o nehnuteľnosti po pôvodnom pozemnoknižnom vlastníkovi G. I. J., ktoré boli konfiškované, čo vyplýva z poznámky č. XXX po poradovom č. XX a týkalo sa to aj parcely mpč. XXXX. Z tohto vyplýva, že táto parcela bola skonfiškovaná. Dostala sa do vlastníctva štátu a odpísaná zo zápisnice XXX na zápisnicu XXX pod T Z tejto parcely sú v súčasnej dobe vytvorené parcely KNC č.XXX a č.XXX. Tento zápis jasne vyplýva z novej zápisnice č. XXX z XX.XX.XXXX, že podľa výmeru bývalého ONV Sabinov, odboru školstva a kultúry, počnúc 02.10.1957 sa parc. XXXX/X/b zapisuje do vlastníctva štátu, v správe odboru školstva MNV Orlov - I. v celosti. Tento dôkaz svedčal o tom, že neboli pravdivé tvrdenia žalobcu, že len omylom predmet sporu, teda pôvodná E. XXXX/X/b, nebolo zapísané do zápisnice vložky XXX, ku ktorým nehnuteľnostiam žalobca predložil dôkaz a to listinu bývalého MNV. Preto súd prvej inštancie považoval za dôležité zistiť dátum nadobudnutia sporných nehnuteľností právnymi predchodcami žalobcu a to, či išlo o dátum pred konfiškáciou a v tomto prípade by súd posudzoval prevod za platný alebo po nej. Z obecného svedectva to nie je možné jednoznačne zistiť, keďže dátum je niekoľko krát prepisovaný, ale z textu na prvej strane tejto listiny možno usudzovať, že dotčení občania nehnuteľnosti kúpili v prídellovom pokračovaní z veľkostatku, ktorý bol už vyššie spomenutý isté nehnuteľnosti. Z tohto výkladu znamená, že právní predchodcovia žalobcu kúpili nehnuteľnosti nie od pôvodného pozemnoknižného vlastníka, ale až po konfiškácii prídellom od štátu v zmysle vtedy platnej právnej úpravy, no nevedno v ktorom roku. Napriek tejto nejasnosti súd prvej inštancie dospel však k záveru, že parcelu MPČ XXXX/X/b, z ktorej boli vytvorené v súčasnosti vedené parcely CKN XXX a XXX, neboli predmetom prevodu, ani prídellu pre právneho predchodcu žalobcu, pretože tá po konfiškovaní bola odpísaná z pozemnoknižnej vložky č. XX a nebola zapísaná do pozemnoknižnej vložky č. XXX, nebola obsiahnutá v uznesení Ľudového súdu v Sabinove z 02.októbra 1957 a bola zapísaná do osobitnej vložky č. XXX pod B1 do vlastníctva čl. štátu - správy bývalého MNV Orlov. Tieto listiny komplexne dali záver súdu prvej inštancie, že správne je vedené vlastníctvo na žalovaného v 1/ rade a tieto okolnosti sa zobrali do úvahy aj v procese S.. Súd prvej inštancie mal zato, že dôkazné bremeno bolo na žalobcovi, každá strana preukazovala svoje tvrdenia, žalobca dôkazné bremeno neunesol. Naopak, žalovaný v 1/ rade potvrdil svoje vlastníctvo, svoju dobromyseľnosť a z tohto dôvodu žalobu ako nedôvodnú zamietol. Pokiaľ predkladal žalobca následne, po skončení veci ďalšie listiny do spisu, súd prvej inštancie vychádzal z ust. § 154 CSP teda, že už nemôže na tieto prihliadať pri hodnotení dôkazov, keďže bol riadne poučený o procesných právach a povinnostiach.

3. Výrok o trovách konania odôvodnil ust. § 257 CSP.

4. Proti tomuto rozsudku, v zákonom stanovenej lehote, podal odvolanie žalovaný. Domnieval sa, že súd prvej inštancie vec nesprávne posúdil a rozhodnutie súdu tak vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Žalobca poukazuje nato, že dôkazy, ktoré doložil po vyhlásení rozsudku, potvrdzujú jeho tvrdenia. Tieto v konaní samotnom nemohol predložiť, našiel ich až po vypratávaní domu sestry I. R., ktorá bola pôvodne žalobkyňa v 2/ rade a v priebehu konania zomrela. Vtedy zistil, že existuje uznesenie Okresného súdu v Sabinove z 23.10.1934, ktoré potvrdzuje okolnosti nadobudnutia vlastníckeho práva. Rovnako o tom predložil situačný plán, kde na základe prídellovej listiny v Prahe z r. 1932 bola zahrnutá aj parcela MPČ XXXX/X. Naďalej trvá na tom, že parcela č. XXXX/X/b bola len omylom zapísaná na žalovaného, ale v skutočnosti bola vlastníctvom občanov obce v jednotlivých podieloch. V r. XXXX teda nemohla byť nehnuteľnosť konfiškovaná pôvodnému pozemnoknižnému vlastníkovi, keďže už v r. 1934 mala vlastníť túto nehnuteľnosť obec I.. Žalovaný v 1/ rade tvrdí, že nadobudol nehnuteľnosti rozhodnutím Okresného úradu v Starej Ľubovni z r. 2002, pretože ich ešte v r. 1915 nadobudol od pôvodného pozemnoknižného vlastníka G. J. a na tomto pozemku staval školu. Tieto okolnosti nie sú pravdivé.

5. K odvolaniu žalobcu sa vyjadril žalovaný v 1/ rade, ktorý uviedol, že s podaným odvolaním sa nestotožňuje. Považuje ho len za jeden z ťahov a postupov žalobcu, u ktorého sa vždy náhodou nájdu nejaké dokumenty po vyvrátení jeho tvrdení. Súd prvej inštancie správne zistil tak skutkový

ako aj právny stav a tvrdenia žalobcu nemajú oporu vo vykonanom dokazovaní. Spôsob náhodného objavenia dôkazov so strany žalobcu sa vyskytli už aj v iných konaniach so susedmi napr. p. E., p. R.. V tejto súvislosti obec dáva do pozornosti aj závery znaleckého posudku znalca z odboru zdravotníctva a farmácie týkajúcej sa osobnosti žalobcu vypracovaného v trestnom konaní, v postavení svedka a hodnovernosti týchto vyjadrení.

6. K vyjadreniu žalovaného v 1/ rade sa vyjadril žalobca, ktorý uviedol, že nesúhlasí s tvrdeniami žalovaného v 1/ rade. Svoje tvrdenia žalovaný v 1/ rade ničím nepreukázal. Sestra, ktorá bola účastníčkou konania, zomrela a nebola príliš znalá problematiky. Skutočne až následne našiel doklady, ktoré predložil súdu po vyhlásení rozsudku. Znalecký posudok, ktorý predložil žalovaný v 1/ rade, na takýto postup vôbec nebol oprávnený. V konaní sa nejednalo o posúdenie spôsobilosti na právne úkony žalobcu, ale úplne iné konanie. Žalovaní v 2/ až 10/ sa k odvolaniu žalobcu nevyjadrili.

7. Krajský súd v Prešove prejednal rozhodnutie ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo v zmysle zásad uvedených v § 378, § 379 a § 380 CSP a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu nie je dôvodné. Súd prvej inštancie dôsledne zistil skutočnosti, ktoré ho viedli k správny skutkovým záverom a na základe týchto záverov správne aj právne vec posúdil. Na týchto skutočnostiach sa nič nezmenilo ani v štádiu odvolacieho konania.

8. Podľa § 191 ods. 1 CSP, dôkazy súd hodnotí podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti; pritom starostlivo prihliada na všetko, čo vyšlo počas konania najavo.

9. Žalobca sa podanou žalobou domáhal, aby súd určil, že je podielovým spoluvlastníkom vo veľkosti 1/50 ku nehnuteľnostiam, ktoré tvoria predmet sporu, a to titulom kúpy, pričom tieto nehnuteľnosti mali nadobudnúť jeho právní predchodcovia, rodičia na základe neformálnej kúpnej zmluvy spolu s ďalšími obyvateľmi vtedajšej obce Orlov. Celkom 25 obyvateľov obce malo nadobudnúť nehnuteľnosti prídelom, ktoré sú uvedené v písomnom obecnom svedectve obce Orlov vyhotoveného dňa 27.11.1956 a kúpnu cenu mali zaplatiť v celkovej výške 57.141,- Korún československých. Dôkazom o nadobudnutí týchto nehnuteľností malo byť práve písomné obecné svedectvo vtedajšieho Miestneho národného výboru v Orlove, ktoré obsahuje nehnuteľnosti nadobudnuté tak právnymi predchodcami žalobcu, ako aj ďalšími nadobúdateľmi v podiele 1/25. Jeho otec s mamou mali byť sa nachádzať pod poradovým číslom XX. Ďalej toto svedectvo obsahuje zoznam nehnuteľností, ktorých sa kúpa má týkať, že ide o nehnuteľnosti zapísané v pozemnoknižnom protokole č. XXX a nehnuteľnosti vedené v tejto vložke pod poradovým číslom X-XX, pričom v tomto zozname je uvedená aj parcela XXXX/X/b, z ktorej majú byť vytvorené sporné nehnuteľnosti, a to KNC XXX a KNC XXX, čoho dôkazom má byť geometrický plán č. XX/XXXX.

10. Žalovaný v 1. rade sa v priebehu konania bránil tým, že on nadobudol sporné nehnuteľnosti rozhodnutím Okresného úradu v Starej Ľubovni, odbor pozemkový na základe rozhodnutia vydaného týmto orgánom 10.10.2002 a z rozhodnutia tohto orgánu jednoznačne vyplýva, že svedeckými výpoveďami. V tomto konaní bolo preukázané, že žalobca užíva sporné nehnuteľnosti od roku 1915, kedy ich nadobudol neformálnym darovaním ako pozemok majetkoprávne vyporiadany od pôvodných pozemnoknižných vlastníkov G. I. J. a na tomto pozemku obec postavila budovu školy. Vzhľadom na vtedajšiu právnu úpravu, ktorá bola nevyhnutná pre podmienky vydržania, žalovaný v 1. rade nebol zapísaný v pozemkovej knihe ako vlastník nehnuteľností, ale celú dobu užíval ich ako vlastné v domnení, že mu vlastnícky patria a z toho dôvodu komisia S. len zosúladila skutkový a právny stav vydaním predmetného rozhodnutia.

11. Žalobca v konaní pred súdom uviedol, že nevie sa vyjadriť, v ktorom roku sa mal realizovať údajný prevod nehnuteľností, keďže dátum na obecnom svedectve z 27.11.1956 je niekoľkokrát prepisovaný, ale napriek tejto skutočnosti existujú dôkazy, že v roku 1935 mali budovu školy, ktorá sa nachádza na sporných pozemkoch, postaviť tam žijúci občania obce I. a za tým účelom boli organizované dobrovoľné zbierky. Ako dôkaz svojho tvrdenia predložil súdu k nahliadnutiu zoznam občanov obce I. z XX.XX.XXXX s odôvodnením, že toto boli spoluvlastníci sporných nehnuteľností, ale pozemky mali kúpiť ich právní predchodcovia asi v roku 1944.

12. Odvolací súd sa plne stotožňuje s odôvodnením rozsudku súdu prvej inštancie. Navyše poukazuje na to, že vecnou legitimitáciou je stav vyplývajúci z hmotného práva, kedy jeden účastník občianskeho súdneho konania (navrhovateľ) je subjektom hmotnoprávneho oprávnenia, o ktoré v konaní ide

(je aktívne vecne legitimovaný a účastník na opačnej procesnej strane (odporca) je subjektom hmotnoprávnej povinnosti (je pasívne vecne legitimovaný). uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky z 22.11.2011, č.k. III. ÚS 517/2011-9). Žalobca nedisponoval jednoznačnými dôkazmi o vlastníctve k nehnuteľnostiam, ktoré boli predmetom konania. Naopak, žalovaný svoje vlastnícke právo nesporne preukázal. Strany sporu mali povinnosť preukázať svoje tvrdenia v priebehu konania pred súdom prvej inštancie, do vyhlásenia dokazovania za skončené. Žalobca v priebehu konania predložil listinné dôkazy (výpis z pozemnoknižnej vložky č. XX a obecné svedectvo), ktoré nepostačovali na jednoznačný záver v nadobudnutí vlastníctva k nehnuteľnostiam, keďže sporná parcela bola odpísaná do inej pozemnoknižnej zápisnice v prospech právneho predchodcu žalovaného a od tohto obdobia (r.1957) 58 rokov je zapísaný žalovaný resp. jeho právny predchodca ako vlastníak spornej nehnuteľnosti (záp.č. 462).

13. Preto na ďalšie dôkazy, ktoré žalobca preložil v odvolacom konaní nebolo možné prihliadnúť § 182 CSP. Skončenie dokazovania je procesným medzníkom, ktorý ohraničuje moment, dokedy môžu procesné strany uplatniť prostriedky procesného útoku a procesnej obrany. Tvrdenie žalobcu, že predložené listinné dôkazy nemohol predložiť konajúcemu súdu skôr, lebo ich našiel u nebohej žalobkyne v 2. rade, neobstoja. Pri podaní žaloby obaja žalobcovia, teda aj teraz nebohá žalobkyňa v 2.rade, zodpovedali za preukázanie svojich tvrdení dôkazmi, ktoré existovali v čase podanej žaloby. To znamená, že nič nebránilo obom žalobcom v čase podania žaloby predložiť listinné dôkazy na potvrdenie svojich nárokov. Za tejto situácie nejde o prípad , kedy bez vlastnej viny by strana sporu nemohla dôkaz, o ktorý opiera svoje tvrdenia, predložiť.

14. Odvolací súd tak rozhodnutie súdu prvej inštancii ako vecne správne potvrdil podľa ust. § 387 ods. 1, 2 CSP.

15. O trovách odvolacieho konania medzi žalobcom a žalovaným v prvom rade bolo rozhodnuté podľa ust. § 396 ods. 1 v spojení s ust. § 255 ods. 1 CSP, teda v zmysle zásady úspechu. Žalobca nemal úspech v odvolacom konaní, naopak žalovaný v 1/ rade bol v odvolacom konaní úspešný, preto mu bol priznaný nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100% vo vzťahu k žalobcovi. O trovách žalobcu a žalovaných v 2/ až 10/ rade rozhodol v zmysle procesnej ekonomiky tak, že nepriznal stranám sporu nárok na náhradu trov odvolacieho konania, keďže žalovaným v 2/ až 10/ rade nevznikli žiadne trovy konania v rámci odvolacieho konania, preto žiadne nepriznal a žalobca v odvolacom konaní nebol úspešný.

16. Rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods.2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).